

УДК 343.132:347.965.2

DOI <https://doi.org/10.32782/cuj-2026-2-12>**Євтушенко Ольга Вікторівна**

начальник управління міжнародної комунікації

Головного слідчого управління Національної поліції України

ORCID: 0009-0000-8898-5737



ПРАВОВІ ГАРАНТІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ АДВОКАТСЬКОЇ ТАЄМНИЦІ ПІД ЧАС ОБШУКУ ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ АДВОКАТА

Проведення обшуку в приміщенні адвоката є винятковою процесуальною дією, яка дозволяється лише за умови наявності чітко визначених законодавством підстав. У таких випадках обов'язковим є дотримання встановлених правових гарантій, які регулюють діяльність адвокатів. Головна мета цих гарантій полягає у створенні необхідних умов для забезпечення незалежності адвоката, дотримання принципу адвокатської таємниці й недопущення будь-якого незаконного впливу чи втручання в його професійну діяльність. Утім аналіз національного законодавства засвідчує наявність низки проблемних питань у правовому регулюванні проведення таких обшуків. Однією з основних проблем є нечіткість судових ухвал щодо надання дозволу на обшук. Часто такі документи містять неконкретні формулювання, що створює загрозу порушення принципу пропорційності втручання у професійну діяльність адвокатів. Також важливим викликом є відсутність дієвих механізмів захисту адвокатської таємниці на електронних носіях інформації, що підвищує ризики розголошення конфіденційної цифрової інформації та кореспонденції. Додатково варто зазначити, що в Україні існує гостра потреба у створенні ефективних механізмів оскарження судових ухвал щодо обшуків. Відсутність належних засобів перевірки законності проникнення до приміщень суперечить вимогам статей 8 та 13 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Крім того, поширена практика автоматичного виконання судових ухвал без забезпечення змагальності процесу значно підвищує ризик зловживань і необгрунтованого втручання в права осіб. Правові гарантії адвоката під час обшуку його приміщень спрямовані на збереження принципів адвокатської таємниці та запобігання будь-яким спробам незаконного впливу або втручання в роботу адвоката. Такий підхід дозволяє ефективно реалізувати правовий статус адвоката та забезпечити захист суспільних інтересів у рамках здійснення правосуддя.

Ключові слова: адвокатська таємниця, приміщення адвоката, правова незалежність захисника, слідча (розшукова) дія, кримінальне провадження, національне законодавство.

Yevtushenko O. V. Legal guarantees for preserving attorney privacy during a search of a lawyer's home or other property

Conducting a search of a lawyer's premises is an exceptional procedural action, which is permitted only on the condition that there are clearly defined grounds by law. In such cases, it is mandatory to comply with the established legal guarantees that regulate the activities of lawyers. The main purpose of these guarantees is to create the necessary conditions to ensure the independence of a lawyer, compliance with the principle of attorney-at-law secrecy and the prevention of any unlawful influence or interference in his professional activities. However, an analysis of national legislation indicates the presence of a number of problematic issues in the legal regulation of such searches. One of the main problems is the vagueness of court decisions on granting a search permit. Often such documents contain vague wording, which creates a threat of violating the principle of proportionality of interference in the professional activities of lawyers. Another important challenge is the lack of effective mechanisms for protecting attorney-client privilege on electronic media, which increases the risks of disclosure of confidential digital information and correspondence. It is also worth noting that in Ukraine there is an urgent need to create effective mechanisms for appealing court decisions on searches. The lack of appropriate means of verifying the legality of entry into premises is contrary to the requirements of Articles 8 and 13 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. In addition, the widespread practice of automatic execution of court decisions without ensuring the adversarial nature of the process significantly increases the risk of abuse and unjustified

interference with the rights of individuals. The legal guarantees of a lawyer during a search of his premises are aimed at preserving the principles of legal secrecy and preventing any attempts at unlawful influence or interference in the work of a lawyer. This approach allows for the effective implementation of the legal status of a lawyer and the protection of public interests in the administration of justice.

Key words: attorney-client privilege, attorney's premises, legal independence of the defense attorney, investigative (search) action, criminal proceedings, national legislation.

Вступ. Адвокатська діяльність неможлива без належних гарантій, які забезпечують незалежність кожного адвоката у виконанні його професійних обов'язків. В Україні адвокатура діє як недержавний і самоврядний інститут, що відіграє важливу роль у правовій системі країни. Його основна мета – всебічний захист професійних прав і свобод адвокатів, дотримання законодавчо встановлених гарантій їхньої діяльності, а також сприяння підвищенню рівня виконання професійних функцій. Крім того, адвокатура зосереджена на впровадженні та підтримці високих стандартів професійної етики та компетентності, адаптованих до найкращих міжнародних практик. Проте нинішня ситуація в країні свідчить про те, що навіть при наявності формальних гарантій професійної діяльності адвокатська спільнота все ще стикається з викликами, які ускладнюють повне та ефективне використання цих можливостей для досягнення значущих результатів у своїй роботі [1].

Протягом останніх років практика проведення обшуків у приміщеннях, що знаходяться у користуванні адвокатів, включаючи їх житло, офіси або транспортні засоби, зазнала трансформації від поодинокого і виняткового явища до тривожної тенденції, яка дедалі більше набуває системного характеру. Подібні дії не лише свідчать про навмисне втручання у здійснення адвокатської діяльності, але й демонструють очевидне нехтування законодавчо закріпленими гарантіями захисту професійної діяльності адвокатів. Зловживання повноваженнями з боку представників правоохоронних органів стали поширеним явищем, створюючи небезпеку для незалежності юридичної професії. Таким чином, ця проблема перестала бути винятковою випадковістю і перетворилася на системне явище, що вимагає термінового реагування та комплексного вирішення на практичному та законодавчому рівні.

Матеріали та методи. Аналіз сучасної наукової літератури демонструє, що окремі аспекти захисту адвокатської таємниці під час проведення обшуків у житлі чи іншому володінні адвоката розглянуті в роботах таких дослідників, як С.С. Бандурка, І.В. Бос, С. Булец, Т.Б. Вільчик, В.Г. Власова, В.В. Гвоздюк, А.Р. Голох, Н.В. Глинська, Т.Ю. Демчина, О. Дроздов, О.Л. Дульський, М.А. Погорецький, В.В. Заборовський, Т.Є. Зелькін, С.М. Тарасюк, О.В. Ільченко, Ю.І. Кравець, М.Р. Котів, О. Козлов, С.М. Логінова, О.Г. Литвиненко, В. Манзюк, В. Святоцька, Ю. Юркевич, С.В. Оверчук, Ю.М. Черноус, Л.П. Нестерчук, І.М. Чекмарьов, та інших авторів. Утім детальне вивчення цих праць свідчить, що значна частина наукових розвідок здебільшого зосереджується або на загальних аспектах проведення обшуків у межах кримінального провадження, або аналізує питання правового регулювання гарантій адвокатської діяльності у широкому контексті, проте на сьогодні, окремого дослідження щодо правових гарантій збереження адвокатської таємниці під час обшуку в житла чи іншого володіння адвоката, проведено не було.

Метою цієї статті є всебічне дослідження правових гарантій захисту адвокатської таємниці під час проведення обшуків у приміщеннях, що належать адвокату. У ході роботи визначені завдання: аналіз змісту таких гарантій з акцентом на їх правову природу; систематизація теоретичних поглядів науковців з цієї тематики; виявлення наявних недоліків та прогалин у чинному нормативно-правовому регулюванні механізмів забезпечення захисту адвокатської таємниці під час проведення обшуків у житлі чи іншому володінні адвоката.

Результати. Захист у кримінальному провадженні є одним із головних напрямів адвокатської діяльності, спрямованим на забезпечення прав, свобод та законних інтересів осіб, які

мають статус підозрюваних, обвинувачених, підсудних, засуджених або виправданих. Цей вид діяльності також охоплює людей, щодо яких можливе застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру, ухвалення рішень про такі заходи в межах кримінального провадження, чи розгляд питань про їх екстрадицію до іншої держави (пункт 5 частини 1 статті 1 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність») [2].

Стаття 32 Конституції України закріплює базовий принцип захисту приватного життя громадян, підкреслюючи неприпустимість стороннього втручання у сферу особистого та сімейного життя кожної особи, за винятком випадків, чітко визначених іншими положеннями самої Конституції. Відповідно до цієї норми, забороняється збирати, зберігати, обробляти, використовувати або поширювати інформацію конфіденційного характеру щодо конкретної особи без її попередньої згоди. Разом із тим зазначені обмеження можуть бути переглянуті у виняткових випадках, що регулюються законодавством і мають підґрунтя в інтересах забезпечення національної безпеки, сприяння економічній стабільності держави або захисту прав та свобод інших осіб [3].

Згідно з Академічним тлумачним словником української мови, таємниця означає щось приховане від інших, недоступне для всіх, тобто секрет. Під цим також розуміється інформація, яка не підлягає розголошенню, знання чи методи досягнення чогось, які залишаються невідомими для інших [4].

На думку С.С. Бандурки (2021), адвокатська таємниця є винятком із загального перебігу процесу та становить рідкісний і водночас складний аспект професійної діяльності адвоката [5].

У спеціалізованій юридичній літературі адвокатська таємниця зазвичай розглядається як особливий правовий режим, покликаний забезпечити захист прав та інтересів клієнта. Цей режим передбачає заборону на неправомірне отримання, розповсюдження або використання будь-якої інформації, якою володіє адвокат у зв'язку з виконанням своїх професійних обов'язків у межах надання правової допомоги клієнтові. Крім того, правовий

режим адвокатської таємниці включає вимогу про недопустимість розголошення адвокатом конфіденційної інформації, отриманої від клієнта, без його попередньої згоди. На думку С.М. Логінової, адвокатська таємниця охоплює інформацію, яку адвокат отримує в процесі виконання професійних обов'язків, і розголошення якої може завдати шкоди як фізичним, так і юридичним особам, що є його клієнтами. З огляду на це, поняття адвокатської таємниці слід розглядати двома ключовими аспектами. Перший аспект стосується таємниці клієнта і включає відомості про факт звернення за юридичною допомогою, його мотиви, деталі приватного життя чи іншу конфіденційну інформацію, що не може бути розкрито третім особам без попередньої згоди клієнта. Другий аспект охоплює таємницю самого адвоката, яка містить дані про умови укладеного договору між адвокатом і клієнтом, зміст юридичних консультацій, надані рекомендації та пояснення або будь-які інші деталі їхньої професійної співпраці [6, с. 9–10].

Українське законодавство офіційно визначає і закріплює поняття адвокатської таємниці у частині першій статті 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Згідно із цим положенням, адвокатська таємниця охоплює будь-яку інформацію, що стала відомою адвокату, його помічнику, стажисту або працівникам, які перебувають із ним у трудових відносинах. До цієї категорії належать дані про клієнта, а також інформація щодо питань, з якими клієнт або особа, якій було відмовлено в укладенні договору на надання правової допомоги відповідно до цього закону, зверталися до адвоката, адвокатського бюро чи об'єднання. Крім того, до складу адвокатської таємниці включено зміст консультацій, порад і роз'яснень, які були надані адвокатом; документи, підготовлені ним; відомості, збережені на електронних носіях; а також будь-які інші матеріали або дані, отримані в ході здійснення адвокатом професійної діяльності [2].

Слід звернути увагу на те, що відповідно до положень закону адвокат зобов'язаний забезпечувати конфіденційність інформації, отриманої як безпосередньо від клієнта, так і з інших джерел, коли її отримання пов'язане

з процесом надання юридичної допомоги. Зокрема, обов'язок захисника щодо дотримання конфіденційності охоплює не лише дані, довірені йому під час особистих зустрічей із клієнтом, але й відомості, зібрані в межах реалізації положень статті 93 Кримінального процесуального кодексу України, наприклад через опитування громадян, надсилання офіційних запитів та інші процесуальні дії [7].

Згідно зі статтею 22 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та статтею 10 Правил адвокатської етики, адвокат зобов'язаний зберігати професійну таємницю за будь-яких обставин. Винятком є лише ті випадки, коли є чітка та пряма згода від його довірительів (Додаток 2). Це положення викликає дискусії в правовій та науковій літературі, оскільки деякі експерти висловлюють думки про можливість порушення адвокатської таємниці за певних особливих обставин. Зокрема, такі міркування стосуються ситуацій, коли розголошення професійної інформації може бути виправдано з метою захисту невинуватості клієнта або сприяти встановленню істини у випадках, пов'язаних із можливим самообманом підозрюваної чи обвинуваченої особи. Це питання набуває особливої актуальності у справах, де стороною є неповнолітні [2].

Якщо виникнення адвокатської таємниці розпочинається з моменту звернення до адвоката, то обов'язок адвоката захищати таку інформацію залишається чинним незалежно від будь-якого рішення у справі [2]. У Правилах адвокатської етики зазначено, що принцип конфіденційності не має часових обмежень. Адвокат зобов'язаний дотримуватись конфіденційності не лише під час ведення справи. Він також не має права розголошувати зміст розмов із клієнтом навіть після завершення розгляду справи [8]. Термін зберігання інформації, якою адвокат володіє у рамках надання юридичної допомоги, законом не регламентований. Це означає, що адвокат має зберігати довірену йому професійну таємницю не лише в ході ведення справи, але й після її завершення, незалежно від стадій процесу, в яких він брав участь, а також незалежно від причин, з яких доручення було відкликано – чи то за бажанням клієнта, чи за ініціативою самого

адвоката. Як справедливо зазначає В. Г. Власова (2021), що важливо пам'ятати, що перегляд судових рішень, які набрали законної сили, не обмежується жодними часовими рамками. У зв'язку з цим розголошення адвокатської таємниці навіть через тривалий час після завершення справи може призвести до перегляду рішення суду та завдати шкоди інтересам клієнта [8].

Частина 1 статті 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає перелік гарантій, спрямованих на захист прав адвокатів у професійній діяльності. Згідно з частиною 2 цієї ж статті передбачені особливості проведення окремих слідчих дій і заходів забезпечення кримінального провадження щодо адвоката [2].

На перший погляд, визначений в Законі перелік гарантій справді виглядає досить всеохопним, що мало б забезпечувати захист прав адвоката навіть у складних умовах. Проте сучасні реалії свідчать, що на практиці існує чимало проблем із реальним впровадженням зазначених положень, і вони часто залишаються декларативними у складних ситуаціях сьогодення.

У наукових роботах українських дослідників, зокрема в дослідженні О.С. Зайця (2024), відзначається, що Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» містить низку прогресивних положень, серед яких забезпечення індемнітету адвоката як однієї з ключових гарантій його професійної діяльності [2]. Водночас звертається увага і на певні недоліки цих норм. Зокрема, підкреслюється, що індемнітет адвоката не закріплено в законодавстві однією чітко сформульованою нормою. Це створює труднощі для належного забезпечення правових гарантій виконання адвокатських обов'язків і значно ускладнює практичну реалізацію цієї гарантії [1].

Порушення правових гарантій, спрямованих на забезпечення незалежності адвокатської діяльності, включає будь-які незаконні дії, що заважають адвокату якісно виконувати свої професійні обов'язки, забезпечувати клієнту ефективну правову допомогу або створюють умови для тиску на нього. Це може проявлятися як у формі прямого втручання в роботу

адвоката, так і опосередковано – шляхом створення штучних перешкод, які ускладнюють або навіть унеможливають виконання його професійної діяльності належним чином.

Ю.М. Черноус та В.В. Гвоздюк (2020) у своїй праці наголошують, що ключовою умовою для здійснення обшуку є наявність законної підстави, підтвердженої ухвалою слідчого судді. Ця вимога залишається обов'язковою навіть у випадках термінового проведення обшуку, за умови подальшого отримання відповідного дозволу слідчого судді [9].

Як зазначає дослідник О. Солдатенко (2023) у своїй статті наявність ухвали слідчого судді далеко не завжди гарантує законність проведення обшуку. Окрім перевірки наявності відповідного документа, важливо встановити, як саме був реалізований судовий контроль. Зокрема, чи ретельно суддя дослідив обґрунтованість підозри, яка слугує підставою для обшуку, чи виклав дозвіл таким чином, щоб забезпечити відповідність його межах розумності, і чи переконався особисто у тому, що проведення обшуку за вказаною адресою, на яку було подано клопотання, справді здатне надати необхідні докази [10].

Як слушно зазначає А.І. Палюх (2020), перша частина статті 235 Кримінального процесуального кодексу України слугує правовою основою для надання уповноваженим особам права на проникнення до житла чи іншого володіння громадянина з метою проведення конкретних слідчих дій. Ці дії повинні бути спрямовані на досягнення завдань, які детально викладені у клопотанні слідчого або прокурора та підтверджені відповідною ухвалою слідчого судді. Водночас, якщо поставлені завдання можуть бути виконані в межах необхідного часу для проведення обшуку, з урахуванням складності слідчих заходів, навіть протягом кількох днів після першого проникнення, додатковий доступ до тих самих приміщень не повинен знадобитися. Це акцентує увагу на доцільності раціонального використання наданих повноважень і необхідності збереження балансу між ефективністю розслідування та захистом права людини на недоторканність її житла [11].

І.В. Боса (2023) у своєму дослідженні

зазначає, що система гарантій, яка регулює діяльність адвокатури відповідно до чинного законодавства, розроблена з урахуванням міжнародних нормативних актів, судової практики та провідних світових стандартів у функціонуванні цього інституту. Проте виявлено низку проблем, пов'язаних із неузгодженістю норм матеріального та процесуального права, що впливають на ефективність реалізації даних гарантій. Для створення умов, що забезпечують їх належне дотримання, необхідна повна імплементація принципів незалежності адвокатури та конфіденційності її діяльності, які виступають ключовими елементами функціонування цього правового інституту [12].

Ми повністю підтримуємо позицію М. Семенова та Є. Єрмоленко (2025), які у своїй роботі зазначають, що чинне законодавство України містить низку положень, спрямованих на забезпечення реалізації адвокатської діяльності, захист професійних прав адвокатів, дотримання принципу конфіденційності та охорону адвокатської таємниці. Водночас для підвищення ефективності умов здійснення адвокатської діяльності та зміцнення механізмів захисту професійної таємниці необхідна подальша робота над вдосконаленням нормативної бази. Це включає адаптацію законодавства до вимог євроінтеграції України з урахуванням практики Європейського суду з прав людини [13].

Ми поділяємо позицію О.С. Зайця (2024), який у своїй науковій роботі дійшов висновку, що дійсна гарантія забезпечення дотримання прав і принципів адвокатської діяльності не може обмежуватись лише їх формальним закріпленням у законодавстві. Справжня гарантія полягає в реальному механізмі їх виконання, що передбачає обов'язкове застосування законодавчих заходів юридичної відповідальності до осіб, які порушують встановлені гарантії [1].

В Україні діяльність адвокатів регулюється та охороняється спеціальними нормами законодавства, покликаними забезпечити їхню незалежність і правовий захист. Ці положення забороняють будь-яке незаконне втручання або перешкоджання виконанню професійних функцій адвоката. Зокрема, суворо заборонено

порушення принципу конфіденційності адвокатської таємниці, а також вилучення документів чи матеріалів, які пов'язані з професійною діяльністю адвоката. Відповідно до статті 23 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», проведення оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій стосовно адвоката дозволяється виключно за рішенням суду. Це рішення приймається на підставі подання Генерального прокурора, його заступників чи прокурорів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя. У разі необхідності проведення обшуку чи огляду житла адвоката, інших його володінь, місць, де він здійснює професійну діяльність, або отримання тимчасового доступу до речей і документів, у судовому рішенні обов'язково зазначається перелік предметів і документів, які планується знайти, виявити чи вилучити під час таких дій. Також при цьому враховуються норми, викладені в пунктах 2–4 частини першої цієї статті [2]. Як слушно зауважує В.В. Заборовський, зазначена вимога виступає однією з гарантій забезпечення дотримання принципу захисту адвокатської таємниці [14, с. 33].

Як зазначає дослідник А.П. Роне (2021) у своїй праці, що навіть за чинної редакції Конституції вторгнення до житла може відбуватися лише на основі обґрунтованого судового рішення. Однак існує потреба в подальшій деталізації законодавчих винятків, зокрема у частині уточнення змісту категорії «невідкладність» [15]. Стаття 30 Конституції України (частина друга) [3] та частина третя статті 233 Кримінального процесуального кодексу встановлюють певні винятки з цього правила, які слугують легітимним підґрунтям для недотримання загального порядку у виняткових випадках [16].

Відповідно до зазначених положень, слідчий вправі здійснювати доступ до приватних володінь без попереднього дозволу слідчого судді у випадках, які потребують негайного реагування. До таких ситуацій відносяться дії, спрямовані на порятунок життя людей, захист майна, а також переслідування осіб, які є підозрюваними у вчиненні кримінальних правопорушень (ч. 3 ст. 233 КПК) [17]. У подібних виняткових обставинах слідчий зобов'язаний

отримати попереднє погодження від прокурора та, завершивши необхідні дії, негайно звернутися до слідчого судді з клопотанням про санкціонування обшуку. Такий підхід дозволяє забезпечити збалансованість між захистом прав і свобод громадян та оперативністю роботи правоохоронних органів у критичних ситуаціях.

Ю.І. Кравець зазначає, що зменшення потенційних негативних наслідків, які можуть виникнути через некоректне застосування частини третьої статті 233 Кримінального процесуального кодексу України [17], значною мірою залежить від ефективного використання правових механізмів захисту, передбачених відповідною постановою Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду. Особливий акцент варто ставити на виконанні вимог щодо ретельного та точно обґрунтованого формулювання позиції органів досудового розслідування, особливо у випадках подання клопотань про надання дозволу на проведення обшуку відповідно до положень частини третьої статті 233 КПК [17; 7].

Таке клопотання має бути підкріплене відповідними документами, які обґрунтовують його доцільність. В ухвалі слідчого судді, прийнятій заднім числом *ex post facto*, повинно бути чітко зазначено, які саме обставини на момент проникнення свідчили про реальність загрози, зокрема можливість знищення або втрати речових доказів чи інші потенційні ризики. Крім того, необхідно вказати інформацію, яка підтверджувала сприйняття цієї загрози як нагальної [17].

У контексті реалізації положень частини третьої статті 233 Кримінального процесуального кодексу [7], недотримання встановлених правових норм, зокрема у випадках, коли уповноважені особи без обґрунтованих причин відмовляються негайно звертатися до слідчого судді з метою санкціонування проведення обшуку, створює юридичні підстави для подальшої відмови судді у легалізації такого обшуку в процедурі *ex post facto*. Відсутність належного звернення до суду ставить під сумнів правомірність дій, що супроводжували проведення обшуку, та може призвести до значних правових наслідків, зокрема до виключення отриманих

у процесі доказів із допустимого обсягу [18].

Варто зазначити, що гарантії, які забезпечують здійснення адвокатської діяльності, зокрема захист адвокатської таємниці, не поширюються на інформацію, пов'язану з обставинами вчинення кримінального правопорушення самим адвокатом або за його участі (ухвали АП ВАКС від 04.03.2020 у справі № 991/1260/20 та від 04.05.2023 у справі № 991/1755/23). Захисні гарантії для адвоката втрачають силу у випадках його ймовірної причетності до кримінального правопорушення, особливо якщо це правопорушення не пов'язане з виконанням ним професійних обов'язків (ухвали АП ВАКС від 09.07.2020 у справі № 991/4861/20 та від 03.06.2021 у справі № 991/2446/21).

У практичній юридичній діяльності часто ігнорується важливий аспект: адвокати можуть виконувати свої професійні обов'язки як самостійно, так і в складі адвокатських об'єднань чи юридичних фірм. Проте на практиці санкціонований обшук, проведений щодо одного з адвокатів, нерідко має серйозні наслідки для всієї організації, у якій він або вона працює. Таке втручання зачіпає й інших працівників, які є частиною того самого об'єднання чи компанії, оскільки може вплинути на цілісність робочих процесів та створити загрозу для забезпечення інтересів клієнтів. Особливе занепокоєння викликають ситуації, коли слідчі органи перевищують межі своїх повноважень, чітко визначені ухвалою слідчого судді. Це проявляється, наприклад, у вилученні документів, техніки чи інших матеріалів, не внесених до переліку речей, зазначених у рішенні про проведення обшуку. Окрім того, трапляються випадки, коли слідчі свідомо приховують від суду інформацію про те, що запит на обшук стосується майна чи приміщення, яке перебуває у власності приватного адвоката. За таких обставин суд не має змоги забезпечити повноцінний контроль за законністю здійснюваної дії, що створює додаткові ризики для порушення прав адвокатів і збереження конфіденційності інформації їхніх клієнтів [19].

Під час обшуків нерідко вилучають різноманітні електронні носії інформації, зокрема ноутбуки, мобільні телефони,

флеш-накопичувачі, а також паперові документи. Такі об'єкти можуть містити вкрай важливі та конфіденційні дані, включно з інформацією про клієнтів. Навіть якщо вилучені речі згодом повертають їхнім власникам, сам факт доступу сторонніх осіб до подібної чутливої інформації слід розцінювати як серйозне порушення прав людини. Занепокоєння викликає можливість наявності серед вилучених даних такої інформації, що охороняється адвокатською таємницею. У зв'язку з цим слід пам'ятати про те, що огляд таких носіїв інформації слідчий або прокурор може здійснювати виключно за обов'язкової присутності представника Ради адвокатів відповідного регіону. Це дозволяє забезпечити чітке розмежування даних, захищених адвокатською таємницею, і тих, які належать до матеріалів розслідування або справи в цілому. Такий порядок дій затверджено в рішенні слідчого судді Вищого антикорупційного суду від 10 червня 2024 року (справа № 991/4899/24), що підкреслює важливість дотримання правових принципів під час процедур провадження [20].

У справі № 991/4337/23 суд відмовив у задоволенні клопотання про арешт електронних пристроїв, вилучених у адвоката під час обшуку. Як зазначено в ухвалі Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 9 червня 2023 року, було враховано важливі процесуальні порушення. Зокрема, суд наголосив на тому, що проведення обшуку в житловому приміщенні адвоката мало відбуватися з попереднім повідомленням Ради адвокатів відповідного регіону і за обов'язкової присутності її представника, чого в даному випадку дотримано не було [21].

Відповідно до пункту 3 Порядку, який регулює забезпечення гарантій адвокатської діяльності та захист професійних і соціальних прав адвокатів, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 183 від 27 липня 2013 року, у разі отримання повідомлення про порушення прав адвоката, Голова Ради чи Комітету має оперативно вирішити питання щодо направлення представника на місце події. Делегованому представнику необхідно максимально швидко прибути на зазначену локацію, встановити обставини інциденту,

перевірити наявність можливих порушень професійних прав або гарантій, що пов'язані з діяльністю адвоката. На місці представник Ради або Комітету повинен попередити осіб, які чинять неправомірні дії, про необхідність негайного припинення таких порушень. Окрім цього, він нагадує про обов'язкове дотримання гарантій адвокатської діяльності, зокрема нерозголошення інформації, що охоплюється адвокатською таємницею [22].

На думку (56%) опитаних фахівців, існуючі строки повідомлення Ради адвокатів про проведення обшуку у житлі чи іншому володінні адвоката потребують додаткового регулювання. Водночас, 52% респондентів переконані, що обов'язкова присутність представника Ради адвокатів на всіх етапах обшуку, включаючи вилучення матеріалів, їх подальшу перевірку та навіть дії, пов'язані з обшуком після його завершення, є дієвим механізмом захисту адвокатської таємниці.

Національне законодавство, як видно з аналізу, не містить чітко визначеної процедури або необхідних гарантій щодо обробки електронних носіїв інформації. Зокрема, це стосується забезпечення належного захисту даних в електронній кореспонденції, які охоплюються адвокатською таємницею. Відсутність відповідних правових механізмів створює ризик витоку конфіденційної інформації до органів досудового розслідування. Навіть якщо під час проведення обшуку присутній адвокат чи його представник, оперативне розмежування електронної інформації, яка підпадає під захист адвокатської таємниці, від тієї, що не охоплюється цим захистом, є досить складним завданням через специфіку цифрового середовища.

Більшість респондентів (84%) наголошують на необхідності законодавчого закріплення в КПК чіткого порядку зберігання вилучених електронних пристроїв, що можуть містити адвокатську таємницю. Це забезпечить додаткові гарантії конфіденційності, критично важливі для довіри між адвокатом і клієнтом. По-перше, прозорі норми усунуть неоднозначне трактування закону та мінімізують ризики порушення права на захист даних. По-друге, регламентація процесу зберігання запобігатиме

несанкціонованому доступу до конфіденційної та особистої інформації. По-третє, цифровізація та стрімкий технологічний розвиток вимагають адаптації законодавства для забезпечення високого рівня захисту електронних носіїв.

Європейський суд з прав людини [23] акцентував увагу на тому, що, попри вагомі зміни, запроваджені в національне законодавство завдяки ухваленню Кримінального процесуального кодексу України у 2012 році [7] та Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», залишаються серйозні сумніви щодо належного рівня ефективності процесуальних гарантій, які покликані охороняти адвокатську таємницю. Особливе занепокоєння викликають процедурні аспекти проведення обшуків, зокрема конфіскація електронних носіїв інформації. Це ставить під питання дотримання прав адвокатів та їхніх клієнтів у подібних ситуаціях, що створює значний ризик порушення принципів справедливого судового розгляду та захисту конфіденційної інформації [2].

У рішенні про проведення обшуку не передбачено жодних механізмів, які б забезпечували захист матеріалів, охоплених адвокатською таємницею. Також визначення ключових слів для пошуку або вибір методів фільтрації (частина з яких могла охоплювати надто великий обсяг даних) були повністю на розсуд слідчих органів. Національне законодавство не гарантує заявнику права бути присутнім під час пошуку в його документах або даних за ключовими словами. Окрім цього, воно не встановлює жодних чітких процедурних норм щодо оскарження вилучення чи аналізу матеріалів, пов'язаних із адвокатською таємницею. Відсутність належних процедурних гарантій для захисту адвокатської таємниці суперечить вимогам принципу, який передбачає, що будь-яке втручання має здійснюватися відповідно до закону [21]. Це тлумачення ґрунтується на пункті 2 статті 8 Європейської конвенції з прав людини, який гарантує захист права на приватне та сімейне життя [24]. Після вилучення електронних носіїв із помешкання заявника їх було передано для експертизи незалежним технічним спеціалістам. Метою даної експертизи було не лише виявлення і вилучення

документів, згаданих у рішенні щодо дозволу на обшук, але й ідентифікація інших матеріалів, що потенційно стосувалися ширшого кола підприємств, осіб, а також будь-якої кореспонденції чи раніше видалених даних. Незважаючи на те, що заявник не стверджував про конкретне вилучення конфіденційних матеріалів із цих носіїв, суд зауважив, що сам факт вилучення пристроїв, що належать адвокату й могли теоретично містити конфіденційні документи, а також надання доступу до них посадовим особам без належного зовнішнього контролю або гарантій, становлять непропорційне втручання у права заявника, як це передбачено Конвенцією.

На думку В.С. Новожилова та А.С. Зозулі, процес отримання показань із технічних приладів та засобів, як складова процесуальної діяльності, охоплює перенесення інформації у вигляді електронних, візуальних або аудіо-візуальних даних на окремий носій. Цей носій згодом стає частиною матеріалів досудового розслідування. Ключовим етапом у цьому процесі виступає перевірка походження носія у відповідності до встановлених процесуальних вимог. Фундаментальною умовою здійснення такого процесу є забезпечення добровільності. Це вимагає обов'язкового документування факту надання особою добровільної згоди в протоколі, де вказується, що особа є власником або користувачем відповідних технічних пристроїв чи засобів [25].

Питання проведення обшуків у приміщеннях, що належать адвокатам, залишається важливим та актуальним для юридичної спільноти. Адвокати наголошують на низці ключових моментів, які ускладнюють судову практику при ухваленні рішень щодо дозволу на обшук житлових чи інших приміщень, пов'язаних із їхньою професійною діяльністю. Особливе занепокоєння викликає відсутність чіткої ідентифікації приміщень у рішеннях слідчих суддів, що можуть бути піддані обшуку. Додатковою серйозною проблемою є нечіткість у визначенні переліку предметів і документів, які планується вилучити. Особливо тривожить використання невизначених формулювань на кшталт «та інші» чи «тощо», що надає правоохоронцям надмірні повноваження та доступ

до адвокатської документації. Як зазначає В. Клочков, така практика несе ризик порушення адвокатської таємниці, що підриває принципи незалежності адвокатської діяльності. Це становить загрозу основоположним засадам функціонування правової держави, де професійні гарантії адвокатів є невід'ємною складовою системи правосуддя. [26].

Процедура проведення обшуку загалом узгоджується з положеннями Конституції України та відповідними законодавчими актами. Водночас Р. А. Кичко акцентує увагу на необхідності вдосконалення кримінально-процесуальних норм, які визначають підстави та порядок виконання таких слідчих (розшукових) дій. Особливу увагу слід приділити зміцненню процесуальних гарантій, спрямованих не лише на досягнення цілей обшуку, але й на захист прав і законних інтересів усіх залучених сторін [16].

Особливої уваги заслуговує бачення Т.Ю. Демчина щодо потреби внесення змін до статті 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [2]. Зокрема, він пропонує встановити додаткові вимоги до рішень слідчого судді, які стосуються проведення обшуків у житлі чи іншому володінні адвоката. У таких рішеннях необхідно чітко вказувати конкретну адресу та детальний список приміщень, що підлягають обшуку. Окрім цього, для забезпечення правової визначеності слід запровадити норму, згідно з якою клопотання слідчого про дозвіл на обшук повинно бути максимально обґрунтованим і включати всі необхідні відомості. У разі відсутності такої аргументації клопотання не варто брати до розгляду. Впровадження таких змін дозволить запобігти можливим зловживанням, що трапляються на практиці, коли дозвіл на обшук приміщення одного адвоката стає підставою для перевірок місць роботи інших членів адвокатського об'єднання. Це набуває особливого значення в тих випадках, коли юристи спільно працюють над однією справою або користуються сусідніми приміщеннями [19, с. 188].

За результатами дослідження встановили, що більшість опитаних фахівців (78%) переконані, що деталізація адреси обшуку та конкретизація переліку приміщень є ефективним

запобіжником проти процесуальних зловживань і необґрунтованого втручання в адвокатську діяльність. Такий підхід посилює контроль за законністю дій правоохоронців і гарантує дотримання конституційного принципу недоторканності житла. Впровадження цих вимог мінімізує ризики порушення адвокатської таємниці та дозволяє чітко розмежувати професійну документацію й особисті матеріали адвоката. Зрештою, це не лише забезпечує захист професійних прав, а й підвищує рівень суспільної довіри до правоохоронної та судової систем.

Відсутність ефективних процедурних механізмів для оскарження законності судових рішень, що дозволяють проведення обшуків, провокує значний дисбаланс у реалізації прав учасників кримінального провадження. Ця системна проблема серйозно позначається на загальному правовому статусі особи, спричиняючи низку негативних наслідків та підкреслюючи недоліки у функціонуванні сучасної законодавчої системи.

Дослідження виявило нагальну потребу у впровадженні ефективних механізмів оскарження ухвал про обшук, що підтримується 66% опитаних. Згідно з практикою Європейського суду з прав людини, відсутність можливості перевірки законності проникнення до житла суперечить статтям 8 і 13 Конвенції. Виконання судових рішень без забезпечення належної змагальності може призводити до процесуальних зловживань і необґрунтованого порушення основних прав людини.

Ми підтримуємо законодавчий підхід, за яким дозвіл на проведення обшуку в житлі чи іншому володінні адвоката повинен надаватися виключно за умови чіткого дотримання встановлених критеріїв процесуальної необхідності. При цьому таке рішення має супроводжуватися ретельним і аргументованим обґрунтуванням, яке роз'яснює підстави, через які привілей адвокатської таємниці не поширюється на конкретні документи або предмети, що підлягають вилученню. Лише такий підхід дозволить забезпечити належний баланс між захистом прав адвокатів, повагою до їхньої професійної діяльності та потребами правосуддя.

Висновки. Проведення обшуку у

приміщеннях, які належать адвокату, є однією з виняткових процесуальних дій, регламентованих законодавством. Її здійснення можливе лише за дотримання сукупності вимог, зокрема наявності відповідного судового рішення, участі представника Ради адвокатів регіону, а також забезпечення дотримання принципів конфіденційності адвокатської таємниці. Крім того, доступ слід обмежувати виключно до інформації, що має безпосередній зв'язок із предметом досудового розслідування. Проте практика засвідчує часті випадки суттєвих порушень прав адвокатів та гарантій їхньої професійної діяльності. Найтипівішими проблемами в цьому контексті є проведення обшуків за відсутності уповноваженого представника Ради адвокатів регіону, незаконне вилучення інформації, яка становить адвокатську таємницю, виконання слідчих заходів без належного дозволу суду чи з процедурними порушеннями під час складання відповідних протоколів.

Кожен випадок обшуку в приміщеннях, що належать адвокату, із порушенням законодавчих норм не тільки ускладнює професійну діяльність окремого спеціаліста, але й підриває основи правової системи загалом. Забезпечення незалежності адвокатської діяльності є важливим чинником для стабільного функціонування демократичного суспільства та надійним механізмом захисту прав кожного громадянина.

Проведення обшуку в приміщенні або особистих речах адвоката є виключною процесуальною дією, що дозволяється лише за наявності чітко визначених законодавством підстав. При цьому обов'язково мають бути дотримані встановлені правові гарантії, які регулюють діяльність адвокатів. Ця процедура має бути суворо обґрунтованою та включати комплекс заходів, спрямованих на захист прав і професійної діяльності юридичних фахівців, щоб запобігти будь-яким порушенням. Головна мета запроваджених гарантій полягає у створенні необхідних умов для забезпечення незалежності адвоката під час виконання його професійних обов'язків, збереження принципів адвокатської таємниці та запобігання будь-яким проявам незаконного впливу чи втручання в його діяльність. Це дає змогу

належним чином реалізувати правовий статус адвоката і захистити суспільні інтереси у процесі правосуддя.

Обшук у адвоката є винятковою слідчою дією, яка може проводитися лише у випадках, чітко передбачених законодавством, і за умови неухильного дотримання гарантій, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності. Ці гарантії спрямовані на збереження незалежності

адвокатів, захист адвокатської таємниці та недопущення жодного стороннього втручання у виконання їхніх професійних обов'язків. Будь-яке проведення обшуку у приміщеннях, що належать адвокату, з порушенням встановлених законодавством норм не лише зазіхає на професійну діяльність конкретного спеціаліста, а й завдає шкоди самій ідеї незалежності адвокатури, яка є одним із базових елементів системи

правосуддя у демократичному, правовому суспільстві.

Література

1. Заєць О.С. Правове забезпечення гарантій адвокатської діяльності в Україні. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2024. Вип. 84, ч. 4. С. 172–176. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.4.24>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 лип. 2012 р. № 5076-VI. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv#Text>
3. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Академічний тлумачний словник української мови (1970-1980). URL: <http://sum.in.ua/s/tajemnycja>
5. Бандурка С.С. Адвокатська таємниця у кримінальному процесі. Наше право. 2021. № 4. С. 70–75. DOI: <https://doi.org/10.32782/NP.2021.4.10>
6. Логінова С.М. Адвокатська таємниця: теорія і практика : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.10 «Судоустрій; прокуратура та адвокатура». Київ, 2002. 14 с.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
8. Власова Г.П. Адвокатська таємниця: теорія і практика. Наукові розвідки з актуальних проблем публічного та приватного права : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 24 квіт. 2021 р.). Київ : Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021. С. 104–107.
9. Чорноус Ю.М., Гвоздюк В.В. Засади проведення слідчих (розшукових) дій у контексті практики Європейського суду з прав людини. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2020. № 1 (19). С. 95–101. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/20013/1/document%20%2810%29.pdf>
10. Солдатенко О. Проблемні питання та перспективи вдосконалення правового регулювання процедури проведення обшуку як слідчої (розшукової) дії. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2023. № 2. С. 294–302. DOI: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2023-2-294-302>
11. Палюх А.І. Правові аспекти нормативного регулювання та практики проведення обшуку. Наукові записки Львівського університету бізнесу і права. 2020. № 25. С. 216–223. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.4140414>
12. Боса І.В. Гарантії адвокатської діяльності: ознаки та механізм реалізації. Наукові записки. Серія «Право». 2023. № 14. С. 210–215. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2023-14-210-215>
13. Семенова М., Єрмоленко Є. Адвокатська таємниця: проблеми законодавчого регулювання на шляху євроінтеграції. Форсайт розбудови України: стратегічні імпульси сталого розвитку в економіці, менеджменті, маркетингу та публічному управлінні : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, 27 трав. 2025 р.). Запоріжжя, 2025. С. 390–393 URL: <http://www.tsatu.edu.ua/ep/wp-content/uploads/sites/31/materialy-konferenciyi.pdf#page=390>
14. Заборовський В.В. Гарантії як засіб забезпечення інформаційної безпеки адвокатської діяльності. Державотворчі процеси в Україні: реалії сьогодення. С. 32–36. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui>
15. Роне А.П. Підстави криміналізації порушення недоторканності житла за ст. 162 ККУ. Кримінальне право та криминологія. 2021. № 1. С. 279–283. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2021.55>
16. Кичко Р.А. Концептуальні підходи до розуміння недоторканності права власності в кримінальному провадженні. Європейський правничий часопис. 2025. Вип. 8. С. 175–181. DOI: <https://doi.org/10.36919/3041-1149>

17. Кравець Ю.І. Невідкладний обшук: проблемні питання правозастосовної практики. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 4. Ч. 3. С. 229–232. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.3.33>
18. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 7 жовт. 2024 р. у справі № 466/525/22 (провадження № 51-7310кмо23). URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122272945>
19. Демчина Т.Ю. Проблеми дотримання адвокатської таємниці під час проведення обшуків житла та іншого володіння адвоката. Порівняльно-аналітичне право. 2020. № 3. С. 185–192. URL: <https://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/PAP-32020-Ost.pdf#page=185>
20. Ухвала слідчого Вищого антикорупційного суду від 10 червня 2024 р. справа № 991/4899/24. URL: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=120341660&red=100003eeb4a7f72614e937efea07fa333c59df&d=5>
21. Decision of the European Court of Human Rights “Sergava v. Estonia” (application No. 698/19). 2021. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/ukr#%7B%22itemid%22:%5B%22002-13472%22%7D%7D>
22. Порядок дій з питань забезпечення гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів, затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 183 від 27.07.2013. Офіційний сайт Національної асоціації адвокатів України. URL: <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/poryadki/2013.07.27-poryadok-dij-z-zabespechennya-garan-tij-183.pdf>
23. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Резнік проти України» від 23 січня 2025 р. (заява № 31175/14). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_006-25
24. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : міжнар. док. від 4 листоп. 1950 р. № 995-004. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
25. Новожилова В.С., Зозуля А.С. Зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото, кінозйомки, відеозапису: правова природа, порядок здійснення та процесуальний результат. Форум права. 2022. № 72 (1). С. 76–89. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.6471048>
26. Клочков В. Надання дозволів на обшуки адвокатів має ґрунтуватися на деталізованих відомостях. 2020. URL: <https://unba.org.ua/news/5847-nadannyadozvoliv-na-obshuki-advokativ-mae-runtuvatisya-na-detalizovanih-vidomostyah-chlen-ramk-volodimir-klochkov.html>
27. Між молотом та ковадлом: Звіт Місії МКІО в Україні про порушення прав адвокатів в Україні. 2020. URL: <https://zib.com.ua/files/Ukraine-Between-the-rock-and-the-anvil-Publications-Reports-Mission-report-2020-UKR.pdf>
28. Рішення Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду від 9 черв. 2023 р. у справі № 991/4337/23. URL: <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=111426268&red=1000036005ed80cd36df495093fe8ed78a8209&d=5>

References

1. Zayets, O.S. (2024). Pravove zabezpechennia harantii advokatskoi diialnosti v Ukraini [Legal Provision of Guarantees of Advocacy in Ukraine]. Scientific Bulletin of Uzhhorod National University, 84, 4, 172–176. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.4.24> [in Ukrainian].
2. Pro advokaturu ta advokatsku diialnist [On the Bar and Legal Practice]: Law of Ukraine No. 5076-VI (2012, July 5). Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv#Text> [in Ukrainian].
3. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]: Law of Ukraine of June 28, 1996. No. 254k/96VR. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> [in Ukrainian].
4. Akademichnyi tлумachnyi slovnyk ukrainskoi movy (1970-1980) [Academic Explanatory Dictionary of the Ukrainian Language (1970–1980)]. Retrieved from <http://sum.in.ua/s/tajemnycja> [in Ukrainian].
5. Bandurka, S.S. (2021). Advokatska taiemnytsia u kryminalnomu protsesi [Attorney’s confidentiality in criminal proceedings]. Our Law, 4, 70–75. DOI: 10.32782/NP.2021.4.10 [in Ukrainian].
6. Loginova, S.M. (2002). Advokatska taiemnytsia: teoriia i praktyka [Lawyer’s secret: theory and practice]. Extended abstract of candidate’s thesis. Kyiv. [in Ukrainian].
7. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine]: Law of Ukraine No. 4651-VI (April 13, 2012). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> [in Ukrainian].
8. Vlasova, G.P. (2021). Advokatska taiemnytsia: teoriia i praktyka [Lawyer’s confidentiality: theory and practice]. In Research on Current Issues in Public and Private Law: materials of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (pp. 104–107). Kyiv: Borys Grinchenko Kyiv University [in Ukrainian].
9. Chornous, Yu.M., & Gvozdyuk, V.V. (2020). Zasady provedennia slidchykh (rozshukovykh) dii u konteksti praktyky Yevropeiskoho sudu z prav liudyny [Principles of conducting investigative (search) actions in the context of the practice of the European Court of Human Rights]. Legal Journal of the National Academy

of Internal Affairs, 1 (19), 95–101. Retrieved from <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/20013/1/document%20%2810%29.pdf>

10. Soldatenko, O. (2023). Problemni pytannia ta perspektyvy vdoskonalennia pravovoho rehulivannia protsedury provedennia obshuku yak slidchoi (rozshukovoi) dii [Problematic issues and prospects for improving the legal regulation of the search procedure as an investigative (detective) action]. *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 2, 294–302. DOI: 10.31733/2078-3566-2023-2-294-302 [in Ukrainian].

11. Palyukh, A.I. (2020). Pravovi aspekty normatyvnoho rehulivannia ta praktyky provedennia obshuku [Legal aspects of regulatory regulation and search practices]. *Scientific notes of the Lviv University of Business and Law*, 25, 216–223. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.4140414> [in Ukrainian].

12. Bosa, I.V. (2023). Harantii advokatskoi diialnosti: oznaky ta mekhanizm realizatsii [Guarantees of legal activity: features and mechanism of implementation]. *Scientific notes. Series “Law”*, 14, 210–215. DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-9230-2023-14-210-215> [in Ukrainian].

13. Semenova, M., & Yermolenko, E. (2025). Advokatska taiemnytsia: problemy zakonodavchoho rehulivannia na shliakhu yevrointehratsii [Attorney-at-law secrecy: problems of legislative regulation on the path of European integration]. In *Foresight of Ukraine’s development: strategic impulses for sustainable development in economics, management, marketing and public administration: materials of the III International Scientific-Practical Conference. Zaporizhzhia*. Retrieved from <http://www.tsatu.edu.ua/ep/wp-content/uploads/sites/31/materialy-konferenciyi.pdf#page=390> [in Ukrainian].

14. Zaborovskyi, V.V. (2021). Harantii yak zasib zabezpechennia informatsiinoi bezpeky advokatskoi diialnosti [Guarantees as a means of ensuring information security of legal activities]. *State-building processes in Ukraine: current realities*, 32–36. Retrieved from <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui> [in Ukrainian].

15. Rone, A.P. (2021). Pidstavy kryminalizatsii porushennia nedotorkannosti zhytla za st. 162 KКУ [Grounds for criminalizing violation of the inviolability of housing under Art. 162 of the Criminal Code of Ukraine]. *Criminal Law and Criminology*, 1, 279–283. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2021.55> [in Ukrainian].

16. Kichko, R.A. (2025). Kontseptualni pidkhody do rozuminnia nedotorkanosti prava vlasnosti v kryminalnomu provadzhenni [Conceptual approaches to understanding the inviolability of property rights in criminal proceedings]. *European Law Journal*, 8, 175–181. DOI: <https://doi.org/10.36919/3041-1149> [in Ukrainian].

17. Kravets, Yu.I. (2025). Nevidkladnyi obshuk: problemni pytannia pravozastosovnoi praktyky [Urgent search: problematic issues of law enforcement practice]. *Analytical and comparative jurisprudence*, 4, 3, 229–232. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.3.33> [in Ukrainian].

18. Postanova Obiednanoi palaty Kasatsiinoho kryminalnoho sudu Verkhovnoho Sudu vid 7 zhovt. 2024 r. u spravi № 466/525/22 (provadzhennia № 51-7310kmo23) [Resolution of the Joint Chamber of the Criminal Court of Cassation of the Supreme Court of October 7, 2024 in case No. 466/525/22 (proceedings No. 51-7310kmo23)]. Retrieved from <https://reyestr.court.gov.ua/Review/122272945> [in Ukrainian].

19. Demchyna, T.Yu. (2020). Problemy dotrymannia advokatskoi taiemnytsi pid chas provedennia obshukiv zhytla ta inshoho volodinnia advokata [Problems of observing attorney-client privilege during searches of a lawyer’s home and other property]. *Comparative Analytical Law*, 3, 185–192. Retrieved from <https://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/08/PAP-32020-Ost.pdf#page=185> [in Ukrainian].

20. Ukhvala slidchoho Vyschchoho antykoruptsiinoho sudu vid 10 chervnia 2024 r. (sprava № 991/4899/24) [Resolution of the investigator of the High Anti-Corruption Court dated June 10, 2024, (case No. 991/4899/24)]. Retrieved from <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=120341660&red=100003eeb4a7f72614e937efea-07fa333c59df&d=5> [in Ukrainian].

21. Decision of the European Court of Human Rights “Sergava v. Estonia” (application No. 698/19) (2021). Retrieved from: <https://hudoc.echr.coe.int/ukr#%22itemid%22:%22002-13472%22> [in English].

22. Poriadok dii z pytan zabezpechennia harantii advokatskoi diialnosti, zakhystu profesiinykh i sotsialnykh prav advokativ, zatverdzhеного rishenniam Rady advokativ Ukrainy № 183 vid 27.07.2013 [Procedure for ensuring guarantees of legal activity, protection of professional and social rights of lawyers, approved by the decision of the Bar Council of Ukraine No. 183 dated July 27, 2013]. Official website of the National Bar Association of Ukraine. Retrieved from <https://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/poryadki/2013.07.27-poryadok-dij-z-zabespechennya-garan-tij-183.pdf> [in Ukrainian].

23. Rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny u spravi «Rieznik proty Ukrainy» vid 23 sichnia 2025 r. (zaiava № 31175/14) [Judgment of the European Court of Human Rights in the case of “Reznik v. Ukraine” of January 23, 2025 (application No. 31175/14)]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_006-25 [in Ukrainian].

24. Konventsiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod [Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]: international document of November 4, 1950 No. 995–004. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text [in Ukrainian].

25. Novozhilova, V.S., & Zozulya, A.S. (2022). Zniattia pokazan tekhnichnykh pryladiv ta tekhnichnykh zasobiv, shcho maiut funktsii foto-, kinoziomky, videozapysu, chy zasobiv foto, kinoziomky, videozapysu: pravova pryroda, poriadok zdiisnennia ta protsesualnyi rezultat [Taking readings of technical devices and technical means that have the functions of photography, film shooting, video recording, or means of photography, film shooting, video recording: legal nature, procedure for implementation and procedural result]. *Forum of Law*, 72 (1), 76–89. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.6471048> [in Ukrainian].

26. Klochkov, V. (2020). Nadannia dozvoliv na obshuky advokativ maie gruntuvatsia na detalizovanykh vidomostiakh [Granting search warrants for lawyers should be based on detailed information]. Retrieved from <https://unba.org.ua/news/5847-nadannya-dozvoliv-na-obshuki-advokativ-mae-runtuvatisya-na-detalizovanih-vidomostyah-chlen-ramk-volodimir-klochkov.html> [in Ukrainian].

27. Mizh molotom ta kovadlom [Between a Rock and a Hard Place]: Report of the ICJ Mission to Ukraine on Violations of the Rights of Lawyers in Ukraine, April 2020. Retrieved from <https://zib.com.ua/files/Ukraine-Between-the-rock-and-the-anvil-Publications-Reports-Mission-report-2020-UKR.pdf> [in Ukrainian].

28. Rishennia Apeliatsiinoi palaty Vyshchoho antykoruptsiinoho sudu vid 9 cherv. 2023 r. u spravi № 991/4337/23 [Decision of the Appellate Chamber of the High Anti-Corruption Court dated June 9, 2023. in case 991/4337/23]. Retrieved from <https://iplex.com.ua/doc.php?regnum=111426268&red=1000036005ed-80cd36df495093fe8ed78a8209&d=5> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 06.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 08.05.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026